

Ravijuhendi käsitlusala on kinnitatud ..... 2018.a.

Ravijuhendi pealkiri	Täiskasvanute kõrgvererõhktõve käsitlus esmatasandil
Peamine kasutajate sihtrühm	Perearstid, pereõed ja teised esmatasandi tervishoiutöötajad
Hõlmatud isikud/patsiendid ja alarühmad	Kõrgvererõhktõvega täiskasvanud, sh kaasuva südameveresoonkonnahaiguse ja/või diabeediga patsiendid ja eakad
Ravijuhend käsitleb järgmisi teemasid	Ravijuhend käsitleb täiskasvanute kõrgvererõhktõve (hüpertooniatõve e essentsiaalse arteriaalse hüpertensiooni) diagnoosimist, ravi ja jälgimist Eesti esmatasandi arstiabis.
Ravijuhendis ei käsitleta järgmisi teemasid	<ul style="list-style-type: none"> • suitsetamisest loobumise strateegiad (<i>käsitletakse Tervise Arengu Instituudi tegevusena</i>); • düslipideemia ja liigne kehakaal (<i>käsitletakse teises, koostamisel olevas juhendis</i>); • rasedusaegne hüpertensioon (<i>käsitletakse teises juhendis</i>); • hüpertensioon lõppstaadiumi neeruhaigusega patsientidel (<i>käsitletakse teises juhendis</i>); • sekundaarne hüpertensioon (<i>vajab käsitlemist teises ravijuhendis</i>); • laste hüpertensioon (<i>vajab käsitlemist teises ravijuhendis</i>)
Teised asjakohased Eesti ravijuhendid	<ul style="list-style-type: none"> • Tervise Arengu Instituudi tegevus: suitsetamisest loobumise strateegiad (<i>vt http://www.terviseinfo.ee/et/valdkonnad/tubakas/suitsetamisest-loobumine/suitsetamisest-loobumise-noustamine-sln</i>); • Eluviisi nõustamine ülekaalulisuse vähendamiseks. Eesti ravijuhend (<i>juhend valmib 2019</i>) • Raseduse jälgimise juhend. Eesti Naistearstide Selts 2018 (<i>vt https://rasedajalgimine.weebly.com</i>); • Kroonilise neeruhaiguse ennetus ja käsitlus. Eesti ravijuhend 2017 (<i>vt https://www.ravijuhend.ee/tervishoiuvarav/juhendid/10/kroonilise-neeruhaiguse-ennetus-ja-kasitus</i>) • Täiskasvanute astma käsitlus esmatasandil. Eesti ravijuhend 2014 (<i>vt https://www.ravijuhend.ee/tervishoiuvarav/juhendid/14/taiskasvanute-astma-kasitus-esmatasandil</i>); • Eesti südame- ja veresoonkonnahaiguste preventiooni juhend. M. Viigimaa, J. Eha, A. Hedman jt 2006 (<i>vt https://eestiarst.ee/ravijuhend-estti-sudame-ja-veresoonkonnahaiguste-preventsiooni-juhend/</i>) • Eesti toitumis- ja liikumissoovitused. Tervise Arengu Instituut 2015 (<i>vt https://intra.tai.ee/.../149019033869_estti%20toitumis-%20ja%20liikumissoovitused.pdf</i>)

	<ul style="list-style-type: none"> • Kodade virvendusarütmia (KVA) ravi- ja käsitusjuhend. Eesti ravijuhend (<i>juhend valmib 2018, vt https://www.ravijuhend.ee/tervishoiuvarav/juhendid/126/kodade-virvendusarutmia-kva-ravi-ja-kasitusjuhend</i>)
Tulemusnäitajad	<p>Väga olulised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elukvaliteet • hospitaliseerimine südame-veresoonkonna haiguse tõttu • hüpertensiivne kriis • insult • lõppstaadiumi neeruhaigus • meetodi tundlikkus ja septsiifilisus • neerufunktsioon (glomerulaarfiltratsiooni kiirus) • patsiendi rahulolu • ravi katkestamine kõrvaltoime tõttu • ravikulu • ravisoostumus • retinopaatia progresseerumine • seksuaalne düsfunktsioon ravi kõrvaltoimena • südamepuudulikkuse ägenemine • suremus • suremus südame-veresoonkonna haigustesse • töövõimetuspäevade arv • vaskulaarne dementsus • vererõhu eesmärkväärtuste saavutamine • äge müokardiinfarkt <p>Olulised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • (arsti)visiitide arv • diabeedi avaldumine farmakoteraapia ajal • hospitaliseerimine olenemata põhjusest • meetodi positiivne ja negatiivne ennustusväärtus

Ravijuhendi struktuur või käsitletavad teemad:

Ravijuhendi uuendamise käigus otsitakse vastust kliinilistele küsimustele, mille puhul on valdkonda tundvate spetsialistide hinnangul suure tõenäosusega viimase 5 aasta jooksul lisandunud uut tõenduspõhist informatsiooni. Kaasajastatakse kõrgvererõhktõvega patsiendi käsitlemise algoritm.

Juhendi ülesehitus jääb sarnaseks 2011. a valminud juhendiga: sissejuhatuses antakse lühiülevaade kõrgvererõhktõve diagnoosimise kriteeriumitest, edasi käsitletakse kõrgvererõhktõve diagnoosimist, mittefarmakoloogilist ravi, esmast farmakoloogilist ravi, teise rea farmakoloogilist ravi ning vastavaid tervishoiukorraldust.

Mõisted:

AKEI – angiotensiini konverteeriva ensüümi inhibiitor

ARB – angiotensiini 1 (AT1) retseptorite blokaator

Kliinilised küsimused:

Diagnoosimine			
<p>1. Kas kõrgvererõhktõve diagnoosimiseks tuleb kõiki täiskasvanuid, kellel seda kahtlustatakse, uurida 12-tunnise automaatse ambulatoorse vererõhujälgimise abil või 24-tunnise automaatse ambulatoorse vererõhujälgimise abil või koduse vererõhu mõõtmisega või vererõhu mõõtmisega visiidil?</p> <p>Tulemusnäitajad: meetodi tundlikkus ja spetsiifilisus ning positiivne ja negatiivne ennustusväärtus, patsiendi rahulolu</p>			
<p>P kõik kõrgvererõhktõve kahtlusega täiskasvanud</p>	<p>I 12-tunnine automaatne ambulatoorne vererõhujälgimine</p>	<p>C 24-tunnine automaatne ambulatoorne vererõhujälgimine vs kodune vererõhu mõõtmine vs vererõhu mõõtmine visiidil</p>	<p>O meetodi tundlikkus ja spetsiifilisus meetodi positiivne ja negatiivne ennustusväärtus patsiendi rahulolu</p>
<p>Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada: Pärast juhendi valmimist 2011. a lisandunud uut tõendusmaterjali arvesse võttes teha kindlaks kõige tulemuslikum, samas ka patsientidele (erinevatele patsientide alarühmadele) vastuvõetav meetod kõrgvererõhktõve diagnoosimiseks</p>			
Esmane farmakoloogiline ravi			
<p>2. Kas täiskasvanutel, kellel on diagnoositud kõrgvererõhktõbi ning kaasuva haigusena südame isheemiatõbi, tuleb esmase ravina eelistada beeta-blokaatorit üksi või beeta-blokaatorit koos AKEI-i, ARB-i, tiasiidi / tiasiidisarnase diureetikumi või kaltsiumikanalite blokaatoriga või AKEI-d, ARB-i, tiasiidi/tiasiidisarnast diureetikumi või kaltsiumikanalite blokaatorit üksi või kombineeritult?</p> <p>Tulemusnäitajad: vt tööühma koostatud loetelu</p>			
<p>P kõrgvererõhktõve ning südame isheemiatõvega täiskasvanud</p>	<p>I beeta-blokaator</p>	<p>C beeta-blokaator + AKEI vs beeta-blokaator + ARB vs beetablokaator + tiasiid / tiasiidisarnane diureetikum vs beeta-blokaator + kaltsiumikanalite blokaator vs AKE vs ARB</p>	<p>O vt tööühma koostatud tulemusnäitajate loetelu</p>

		vs tiasiid / tiasiidisarnane diureetikum vs kaltsiumikanalite blokaator vs kombinatsioonis AKEI, ARB, tiasiid / tiasiidisarnane diureetikum, kaltsiumikanalite blokaator	
--	--	--	--

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Pärast juhendi valmimist 2011. a lisandunud lisandunud uut tõendusmaterjali arvesse võttes teha kindlaks kõrgvererõhktõve ning südame isheemiatõvega täiskasvanuile kõige tulemuslikum ja ohutum esmane farmakoloogiline ravi.

3. Kas täiskasvanutel, kellel on diagnoositud kõrgvererõhktõbi ning kaasuva haigusena astma, tuleb esmase ravina eelistada ARB-i, tiasiidi / tiasiidisarnast diureetikumi, kaltsiumikanalite blokaatorit, beeta-blokaatorit või AKEI-d?

Tulemusnäitajad: vt tööühma koostatud loetelu

P kõrgvererõhktõve ning astmaga täiskasvanud	I ARB	C tiasiid / tiasiidisarnane diureetikum vs kaltsiumikanalite blokaator vs beetablokaator vs AKEI	O vt tööühma koostatud tulemusnäitajate loetelu
---	----------	---	---

Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada:

Teha kindlaks kõrgvererõhktõve ning astmaga täiskasvanuile kõige tulemuslikum ja ohutum esmane farmakoloogiline ravi.

Teise rea farmakoteraapia

4. Kas täiskasvanutel, kellel on diagnoositud kõrgvererõhktõbi ning määratud farmakoteraapia, tuleks ravisoostumuse parandamiseks kasutada järgmisi meetmeid (võrreldes mittekasutamise): patsiendile hinnalt soodsaima ravi kasutamine kliiniliselt võrdsete alternatiivide hulgas, kombinatsioonravi korral kombinatsioonpreparaadi kasutamine, ravisoostumust toetavad tegevused ja sekkumised?

Tulemusnäitajad: vt tööühma koostatud loetelu

P kõrgvererõhktõvega farmakoloogilist ravi saavad täiskasvanud patsiendid	I ravisoostumust parandav meede: 1. patsiendile hinnalt soodsaima ravi kasutamine kliiniliselt võrdsete alternatiivide hulgas	C meetme mittekasutamine	O vt tööühma koostatud tulemusnäitajate loetelu
---	--	--------------------------------	---

	2. kombinatsioonravi korral kombinatsioonpreparaadi kasutamine 3. ravisoostumust toetavad tegevused ja sekkumised		
<p>Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada: Teha kindlaks, kui tulemuslikud on erinevad tänapäeval kõrgevererõhktõvega patsientidel kasutatavad ravisoostumust toetavad meetmed. Kui tehakse kindlaks tulemuslik meede või meetmed, kaalutakse selle/nende kasutusvõimalusi Eestis kõrgevererõhktõvega täiskasvanud patsientide ravisoostumuse toetamisel.</p>			
<p>Tervishoiukorralduslikud küsimused</p>			
<p>1. Millised kõrgevererõhktõvega täiskasvanud patsiendid kuuluvad ravile ja jälgimisele perearsti juures?</p>			
<p>Millist probleemi soovitakse küsimusega lahendada: Eestis ei ole juurdunud ühtne praktika, millal ja millise spetsialisti juurde perearst kõrgevererõhktõvega täiskasvanud patsiendi edasi suunab ning kas ja millal perearst edasisuunatud patsiendi ravi ja/või jälgimise taas üle võtab? Soovitakse kaasajastada kõrgevererõhktõvega täiskasvanud patsiendi käsitlemise algoritm.</p>			

(digi)allkiri

Kuupäev: 27.11.2018